

УДК 378.035+316.6-057.87
DOI: 10.24144/2524-0609.2022.51.175-179

Товканець Ганна Васи́лівна
доктор педагогічних наук, професор
завідувач кафедри теорії та методики початкової освіти
Мукачівський державний університет, м.Мукачево, Україна
tovkanec2017@gmail.com
<http://orcid.org/0000-0002-6191-9569>

ЗАСТОСУВАННЯ МЕТОДУ СИТУАЦІЙНОГО АНАЛІЗУ У ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ

Анотація. Мета статті: обґрунтувати особливості застосування методу ситуаційного аналізу в навчальному процесі початкової школи. Для з'ясування поставленої мети використано різні методи наукового пошуку: вивчення наукових досліджень – для з'ясування теоретичних відомостей щодо особливостей застосування методу ситуаційного аналізу; аналіз і синтез – для виявлення причинно-наслідкових зв'язків методу ситуаційного аналізу; аргументування – як логічного процесу для доведення істинності положень про особливості методу ситуаційного аналізу в навчальному процесі початкової школи; узагальнення – для формулювання висновків. В статті обґрунтовано ситуаційний аналіз як комплексну технологію підготовки, ухвалення і реалізації педагогічного рішення. Наголошено, що метод ситуаційного аналізу сприяє розвитку в учнів самостійного мислення, вміння вислуховувати та враховувати альтернативну точку зору, аргументовано висловити свою. За допомогою цього методу виявляються і вдосконалюються аналітичні та оцінні навички, учні вчать працювати в команді, знаходити найбільш раціональне вирішення поставленої проблеми. Визначено особливості застосування методу ситуаційного аналізу у початковій школі: використання практичних ситуацій, основою яких є типові ситуації, що найчастіше зустрічаються у житті, тобто «діючої» моделі ситуації, максимальна наочність і детальність ситуаційного комплексу; спрямованість на пізнання життя і набуття здатності до оптимальної адаптивної діяльності, на розвиток системи цінностей здобувачів освіти, ціннісних позицій, життєвих установок, своєрідного світовідчуття та світоперетворення; акцент навчання переноситься на вироблення знань, на співтворчість здобувача освіти і вчителя.

Ключові слова: початкова школа, метод навчання, ситуаційний аналіз, освітній процес.

Вступ. Соціальне замовлення суспільства багато в чому визначає методи навчання, його цілі та принципи. Сучасне соціальне замовлення орієнтує на використання особистісно-орієнтованих методів навчання, в основу яких може бути покладено особистісно-діяльнісний підхід, спрямований на розвиток і самореалізацію здібностей та обдарувань людини. Механізмом реалізації цього підходу в освітньому процесі виступає сукупність методів та прийомів щодо розвитку критичного мислення учнів, творчих здібностей тощо.

Суспільству, що розвивається, потрібні сучасно освічені, моральні, заповзятливі люди, які можуть самостійно приймати відповідальні рішення в ситуації вибору, прогнозуючи їх можливі наслідки, здатні до співпраці, та які характеризуються мобільністю, динамізмом, конструктивністю, мають розвинене почуття відповідальності за долю країни» [2]. У цьому контексті актуалізується найбільш значуща проблема сучасної дидактики початкової школи - орієнтація навчального процесу на активну творчу розумову роботу учнів у контексті розвитку їх аналітико-конструктивних умінь, що може здійснюватися на основі методу ситуаційного аналізу.

Аналіз останніх досліджень і публікацій, невіршеної раніше частини загальної проблеми. Аналіз досліджень вітчизняних і зарубіжних науковців, педагогів-практиків (С.Ковальова [1], І.Коудела, Я.Проух, М.Янковцова [11], О.Пометун [5], І.Осадченко [3], О.Савченко [4], Г.Товканець [7], П.Шеремета [8], Й.Маняк, В.Швець [12] та ін.), присвячених проблемі впровадження методу ситуаційного аналізу у освітній процес початкової школи, дозволив встановити, що це питання вимагає ретельної розробки в контексті застосування в початковій освіті, що і обумовлює актуальність нашого дослідження.

Аналіз літературних джерел [5; 7; 8; 9] та педагогічної практики дозволяє визначити напрямок пошу-

ку найбільш продуктивних підходів та способів вирішення проблеми впровадження методу ситуаційного аналізу: необхідність розвитку у здобувачів освіти здатності до цілепокладання, самостійного проходження процесу вироблення рішення ситуаційних завдань; активізація та інтенсифікація інтелектуальної діяльності учня спільно з навчальною спрямованістю цілісного навчального процесу на організацію інтенсивного мислення учнів; ефективна реалізація процесу розвитку творчих здібностей учнів та формування їх аналітико-конструктивних умінь.

Під терміном «ситуаційний аналіз» розуміють узагальнення процедури вирішення проблем, моделі ситуацій, в основу якого покладено реальну подію, яку було необхідно на практиці розв'язувати і яка є типовою чи специфічною для певної сфери діяльності [11]. Місцем ситуації виступає середовище з характерними природними, суспільними, матеріальними та культурними умовами проживання та діяльності людини. При цьому середовище може стати джерелом засобів спільної діяльності та об'єктом пізнання. Передумовами розвитку подій у педагогічній ситуації є можливості дитини (зміст її досвіду, рівень особистісного та психофізіологічного розвитку), можливості педагога (рівень професійно-особистісних здібностей: комунікативні, проектувальні, конструктивно-виконавчі) і можливості середовища (потенціал місця (Де?), часу (Коли?) та педагогічних засобів взаємодії (Що? і Як?). Актуалізація потенціалу педагога, вихованця та середовища починається з виникнення між ними живих зв'язків та відносин за певних умов: позитивна відкритість по відношенню до дітей та своєї особистості, спільна життєдіяльність, збагаченість змісту спільної діяльності.

Мета статті: обґрунтувати особливості застосування методу ситуаційного аналізу в навчальному процесі початкової школи. Для з'ясування поставленої мети використано різні **методи наукового пошуку:** вивчення наукових досліджень – для з'ясування

теоретичних відомостей щодо особливостей застосування методу ситуаційного аналізу; аналіз і синтез – для виявлення причинно-наслідкових зв'язків методу ситуаційного аналізу; аргументування – як логічного процесу для доведення істинності положень про особливості методу ситуаційного аналізу в навчальному процесі початкової школи; узагальнення – для формулювання висновків.

Виклад основного матеріалу. В загальному метод навчання визначають як сукупність навчальних дій, пов'язаних з цілями навчання та навчальною діяльністю учителів і учнів [12, с.30], тобто як організовану систему діяльності вчителя та діяльності учнів, якою вчитель керує для досягнення навчальних цілей.

Аналіз наукових джерел [4; 7; 14] уможливило визначити метод ситуаційного аналізу як застосування спеціально розроблених завдань на основі фактичного матеріалу з метою подальшого розбору конкретних навчальних ситуацій. М.Кудела, І.Проуха, М.Янковцова метод ситуаційного аналізу визначають як один із широко використовуваних видів активної методики, «суть якої полягає у чіткому плануванні, організації та керівництві процесом навчання з метою виконання навчальних цілей [12, с.120], які досягаються переважно на основі власної пізнавальної діяльності учні» [11]. П.Печіна та Л.Зорманова сутність методу ситуаційного аналізу вбачають «у пошуку процедур, що ведуть до розв'язання конкретної ситуації, комплексу завдань, насамперед рішення реальних ситуацій, У практичній реалізації це означає, що учні пропонують кілька рішень і визначають найкраще [13].

Узагальнення вище наведеного дає підстави визначити ситуаційний аналіз як комплексну технологію підготовки, ухвалення і реалізації педагогічного рішення, в основі яких лежить аналіз окремо взятої педагогічної ситуації. У ході аналізу ситуацій здобувачі освіти навчаються діяти в «команді», проводити аналіз і приймати педагогічні рішення.

Особливості методу ситуаційного навчання полягають у наступному:

1. Метод призначений для отримання знань з дисциплін, істина у яких плюралістична, а завдання навчання орієнтовані на отримання не єдиної, а багатьох істин та умінь орієнтуватися в їх проблемному полі.
2. Акцент навчання переноситься на вироблення знань, на співтворчість здобувача освіти і вчителя.
3. Результатом застосування методу є як знання, так і сформовані умінь, навички, компетентності.
4. Технологія методу полягає в наступному: за певними правилами розробляється модель реальної конкретної ситуації, що відображає комплекс знань і практичних навичок, які здобувачам освіти потрібно отримати; при цьому вчитель виступає у ролі ведучого, що генерує питання, фіксує відповіді, підтримує дискусію, тобто у ролі регулятора процесу співтворчості.
5. Безперечною перевагою методу ситуаційного аналізу є не тільки здобуття знань та формування практичних навичок, а й розвиток системи цінностей здобувачів освіти, ціннісних позицій, життєвих установок, своєрідного світовідчуття та світоперетворення.

Метод ситуаційного аналізу – це інструмент, який дозволяє застосувати теоретичні знання для вирішення практичних завдань. Метод сприяє розвитку в учнів самостійного мислення, вміння вислуховувати та враховувати альтернативну точку зору, аргументовано висловити свою. За допомогою цього

методу виявляються і вдосконалюються аналітичні та оцінні навички, учні вчаться працювати в команді, знаходити найбільш раціональне вирішення поставленої проблеми [10].

Одночасно метод ситуаційного аналізу виступає як спосіб мислення учня, його особлива парадигма, що дозволяє інакше думати і діяти, оновлювати свій творчий потенціал. Метод ситуаційного аналізу виявляється у аналізі ситуації як прикладі, взятого із реального освітнього процесу, не є змодельованим описом подій, а є єдиним інформаційним комплексом, що дозволяє зрозуміти ситуацію. Інформаційний комплекс ситуації повинен відповідати таким вимогам: чітке цілепокладання; відповідний рівень складності; різноаспектність соціально-педагогічної ситуації, відповідність змісту чітко поставленій меті створення; ілюстрування типових ситуацій; спрямування на розвиток аналітичного мислення та розвиток дискусії; передбачення і прогнозування кількох рішень.

Метод ситуаційного аналізу має свої ознаки та технологічні особливості, що дозволяють відрізнити його від інших методів навчання.

Ознаки методу ситуаційного аналізу:

1. Наявність моделі соціально-педагогічної системи, стан якої розглядається у деякий кризовий момент;
2. Колективне вироблення рішень.
3. Багатоальтернативність рішень.
4. Єдина мета розробки рішень.
5. Наявність системи групового оцінювання діяльності.
6. Наявність керованого емоційного напруження учнів.

Технологічними особливостями методу ситуаційного аналізу науковці визначають дослідницький характер, колективний характер навчання на основі взаємного обміну інформацією [8], створення ефекту синергетичності на основі прийомів занурення групи у ситуацію, формуванні ефектів примноження знання, інсайтного осяяння, обміну відкриттями тощо, спрямування на розвиток особистості, групи, колективу [5]. Метод ситуаційного аналізу може розглядатися як специфічний різновид проектно-технології. У звичайній навчальній проектній технології йде процес вирішення наявної проблеми за допомогою спільної діяльності здобувачів освіти, тоді як у методі ситуаційного аналізу йде формування проблеми та шляхів її вирішення на підставі комплексу, який виступає одночасно у вигляді технічного завдання та джерела інформації для усвідомлення варіантів ефективних дій. Метод ситуаційного аналізу концентрує у собі значні досягнення технології «створення успіху» [10]. У ньому передбачається діяльність з активізації учнів, стимулювання їхнього успіху, підкреслення досягнень учнів. Зрозуміло, що саме досягнення успіху виступає однією з головних рушійних сил методу, формування стійкої позитивної мотивації, нарощування пізнавальної активності.

У початковій школі особливості технології навчання із застосуванням методу ситуаційного аналізу є робота в малих групах, яка дозволяє розвивати такі особисті якості молодшого школяра як здатність до співпраці, почуття лідерства і відповідальності за рішення групи, і навіть можна говорити про початкові стадії формування основ ділової етики.

Вчителі початкових класів у роботі можуть використовувати практичні ситуації, основою яких є типові ситуації, що найчастіше зустрічаються у житті. Така ситуація створює практичну, так звану «діючу» модель ситуації. При цьому навчальне призна-

чення методу ситуаційного аналізу може зводитися до тренінгу, закріплення знань, умінь та навичок поведінки (прийняття рішень) у цій ситуації [12]. Такі ситуаційні комплекси мають бути максимально наочними та детальними. Головний їх зміст зводиться до пізнання життя і набуття здатності до оптимальної адаптивної діяльності.

Для учнів початкової школи важливо, щоб життєва ситуація викликала почуття співпереживання з його головними дійовими особами, щоб було описано особисту ситуацію персонажів. І важливо, що ситуація має містити проблему, зрозумілу учневі молодших класів та обов'язкову оцінку прийнятого рішення. У дітей з'являється досвід ухвалення рішень, дій у новій ситуації, вирішення проблем, уміння працювати з текстом; відбувається співвідношення теоретичних та практичних знань. Наприклад, з інтегрованого курсу «Я досліджую світ» або української мови для учнів 4 класу можна запропонувати здійснити аналіз такої ситуації «Поспостерігайте, які дерева ростуть на території школи і вздовж дороги, якою проїжджаєте (проходите) до школи. Складіть репортаж на цю тему для інформації на сайті школи».

Алгоритм практичної реалізації методу ситуаційного аналізу у початковій школі вбачається у наступному:

- вибір теми для аналізу ситуації;
- ознайомлення учнів з довідковими матеріалами, пояснення процесу роботи, важливим є зворотній зв'язок, тобто перевірка того, чи розуміють учні поставлене завдання;
- самостійне опрацювання учнями індивідуаль-

них завдань;

- презентація запропонованих рішень, обговорення пропозицій;
- оцінка роботи [13, с.12].

Нами проведено опитування вчителів початкових класів (32) закладів освіти м.Мукачеве щодо інтересу до застосування методу ситуаційного аналізу в освітній діяльності. Запропоновано дати відповіді на такі запитання:

1. Чи застосовуєте систематично метод ситуаційного аналізу у навчальному процесі?

2. Чи вважаєте Ви, що застосування методу ситуаційного аналізу активізує мисленнєву діяльність здобувачів початкової освіти?

3. Чи погоджуєтеся Ви з положенням, що «Метод ситуаційного аналізу сприяє перенасиченню освітнього процесу інформацією?»

Відповіді на питання були визначені за категоріями «Так», «Ні», «Частково».

Результати відповідей відображено на рисунках.

На питання «Чи застосовуєте систематично метод ситуаційного аналізу у навчальному процесі?» відповіді наступні: «Так» – 15 (48%), «Ні» – 5 (22%), «Частково» – 12 (30%) (рис. 1). На питання «Чи вважаєте Ви, що застосування методу ситуаційного аналізу активізує мисленнєву діяльність здобувачів початкової освіти?» відповіді наступні: «Так» – 27 (78%), «Ні» – 0, «Частково» – 5 (22%) (рис. 2). На питання «Чи погоджуєтеся Ви з положенням, що «Метод ситуаційного аналізу сприяє перенасиченню освітнього процесу інформацією?» відповіді наступні: «Так» – 8 (25%), «Ні» – 14 (44%), «Частково» – 10 (31%) (рис. 3).

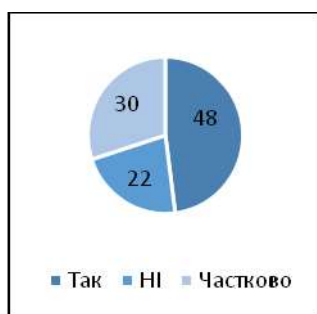

Рис. 1. Результати опитування з виявлення систематичності застосування методу ситуаційного аналізу у навчальному процесі початкової школи

Рис. 2. Результати опитування з виявлення активізації мисленнєвої діяльності здобувачів початкової освіти при застосуванні методу ситуаційного аналізу.

Рис. 3. Результати опитування з виявлення думки щодо активізації мисленнєвої діяльності здобувачів початкової освіти

Результати відповідей засвідчують значний інтерес вчителів до застосування методу аналізу ситуацій в початковій школі.

Висновки та перспективи подальших досліджень. Аналіз наукових положень та результатів нашого опитування засвідчує, що метод ситуаційного аналізу дозволяє підвищити пізнавальний інтерес до предметів у здобувачів початкової освіти, що вивчаються, покращити розуміння соціально-економічних явищ, сприяє розвитку дослідницьких, комунікативних та творчих навичок прийняття рішень. Відмінною особливістю методу ситуаційного аналізу є створення проблемної ситуації на основі фактів реального життя. Для того, щоб навчальний процес на основі ситуаційного аналізу, який відноситься до активізаційних методів, був ефективним, необхідні дві умови: правильно змодельована освітня ситуація та певна методика її використання у навчальному про-

цесі. Проблема застосування методу ситуаційного аналізу сьогодні є дуже актуальною, що зумовлено двома тенденціями: перша впливає із загальної спрямованості розвитку освіти, її орієнтації не стільки на здобуття конкретних знань, скільки на формування компетентності, умінь та навичок мисленнєвої діяльності, розвиток здібностей особистості, серед яких особлива увага приділяється здатності до навчання, зміні парадигми мислення, вмінню переробляти величезні масиви інформації; друга впливає з розвитку вимог до якості особистості, яка повинна мати здатність оптимальної поведінки в різних ситуаціях, відрізнятись системністю та ефективністю дій в умовах кризи. Перспективами подальших досліджень є вивчення особливостей застосування інноваційних методів формування критичного мислення в початковій школі в кризових умовах розвитку суспільства.

Список використаної літератури

1. Ковальова С.М. Застосування технології кейс-методу у професійній підготовці майбутніх учителів: для студентів та викладачів вищої школи: методичні рекомендації. Житомир: Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2012. 60 с.
2. Концепція Нової української школи. URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/nova-ukrainska-shkola-compressed.pdf> (дата звернення: 02.09.2022)
3. Осадченко І. Розв'язання педагогічних ситуацій – і наука, і мистецтво Учитель початкової школи. 2017. № 7. С.16–21.
4. Савченко О.Я. Дидактика початкової школи: підручник для студентів пед. факультетів. Київ: Грамота, 2012. 504 с.
5. Кроуфорд А., Саул В., Метьюз С., Макінстер Д. Технології розвитку критичного мислення учнів: науково-метод. посіб. для вчителів загальноосвітніх закладів. Київ: Плеяди, 2006. 220 с.
6. Товканець Г.В., Андрашко О.І. Принципи і підходи у розвитку сучасної початкової школи. Освіта і формування конкурентоспроможності фахівців в умовах євроінтеграції: збірник тез доповідей за матеріалами III Міжнародної науково-практичної конференції (22-23 жовтня 2020 року, м.Мукачеве) / гол.ред. Т.Д. Щербан. Мукачеве: МДУ, 2020. С.309–310.
7. Товканець Г. Особливості застосування кейс-методу у процесі професійної підготовки майбутнього фахівця. Науковий вісник Ужгородського університету. Серія: Педагогіка. Соціальна робота. 2011. Вип. 20. С.148–150.
8. Шеремета П., Канищенко Г. Ситуаційні вправи, підготовлені на місцевому матеріалі. Ситуаційна методика навчання: теорія і практика. Київ: Центр інновацій та розвитку, 2001. С.129–135.
9. Як використовувати ситуаційні вправи / Ю.Дж.Одет, С.Бекер, В.М.Майкельніс, О.І.Сидоренко. Ситуаційна методика навчання: теорія і практика / упор. О.Сидоренко, В.Чуба. Київ: Центр інновацій та розвитку, 2001. С.158–184.
10. Čadílek M. Didaktika praktického vyučování I. Brno: Katedra didaktických technologií Pedagogické fakulty Masarykovy univerzity v Brně, 2003. 120 s.
11. Jankovcová M., Koudela J., Průcha J. Aktivizující metody v pedagogické praxi středních škol. Praha: Státní pedagogické nakladatelství, 1989. 152 s.
12. Maňák, J.; Švec, V. Výukové metody. Brno: Paido, 2003. 223 s.
13. Pecina P., Zormanová L. Metody a formy aktivní práce žáků v teorii a praxi. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2009. 147 s.
14. Zormanová L. Obecná didaktika: Pro studium a praxi. 1. Praha: Grada, 2014. 155 s.

References

1. Kovalova, S.M. (2012). *Zastosuvannia tekhnologii keis-metodu u profesiinii pidhotovsni maibutnix uchyteliv* [Application of case method technology in professional training of future teachers]. Zhytomyr University. [in Ukrainian].
2. Kontseptsiiia Novoi ukrainskoi shkoly [Concept of the New Ukrainian School]. <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/nova-ukrainska-shkola-compressed.pdf>. [in Ukrainian].
3. Osadchenko, I. (2017). Rozv'iazannia pedahohichnykh sytuatsii – i nauka, i mystetstvo [Solutions to pedagogical situations - both science and art]. *Uchytel pochatkovoї shkoly*, 7, 16–21. . [in Ukrainian].
4. Savchenko, O.Ya. (2012). *Dydaktyka pochatkovoї shkoly* [Primary school didactics]. Hramota. . [in Ukrainian].
5. Krouford, A., Saul, V., Metiuz, S., & Makinster, D. (2006). *Tekhnologii rozvytku krytychnoho myslennia uchniv* [Technologies for the development of students' critical thinking]. Pleiady. [in Ukrainian].
6. Tovkanets, H.V., & Andrashko, O.I. (2020). Pryntsypy i pidkhody u rozvytku suchasnoi pochatkovoї shkoly [Principles and approaches in the development of a modern primary school]. *Proceedings of 3d international scientific-practical conference – Osvita i formuvannia konkurentospromozhnosti fakhivtsiv v umovakh yevrointehratsii* (pp.309–310). Mukachevo State University. . [in Ukrainian].
7. Tovkanets, H. (2011). Osoblyvosti zastosuvannia keis-metodu u protsesi profesiinoy pidhotovky maibutnoho fakhivtsia [Peculiarities of using the case method in the process of professional training of a future specialist]. *Scientific herald of uzhhorod University. Series: Pedagogy. Social Work*, 20, 148–150. [in Ukrainian].
8. Sheremeta, P., & Kanishchenko, H. (2001). *Sytuatsiini vpravy, pidhotovleni na mistsevomu materiali. Sytuatsiina metodyka navchannia: teorii i praktyka* [Situational exercises prepared on local material. Situational teaching method: theory and practice]. Tsentr innovatsii ta rozvytku. [in Ukrainian].
9. Odet, Yu.Dzh., Beker, S., Maikelnis, V.M., & Sydorenko, O.I. (2001). *Iak vykorystovuvaty sytuatsiini vpravy* [How to use situational exercises]. Tsentr innovatsii ta rozvytku. [in Ukrainian].
10. Čadílek, M. *Didaktika praktického vyučování* [Didactics of practical teaching] Part I. Katedra didaktických technologií Pedagogické fakulty Masarykovy univerzity v Brně. [in Czech].
11. Jankovcová, M., Koudela, J., & Průcha, J. (1999). *Aktivizující metody v pedagogické praxi středních škol* [Activating methods in the pedagogical practice of secondary schools]. Státní pedagogické nakladatelství. Pedagogická teorie a praxe. [in Czech].
12. Maňák, J., & Švec, V. (2003). *Výukové metody* [Teaching methods]. Paido. [in Czech].
13. Pecina, P., & Zormanová, L. (2009). *Metody a formy aktivní práce žáků v teorii a praxi* [Methods and forms of active work of pupils in theory and practice]. Part 1. Masarykova univerzita. [in Czech].
14. Zormanová, L. (2014). *Obecná didaktika: Pro studium a praxi* [General didactics: For study and practice]. Part 1. Grada. [in Czech].

Стаття надійшла до редакції 30.09.2022 р.

Стаття прийнята до друку 04.10.2022 р.

Tovkanets Hanna

Doctor of Pedagogical Sciences, Professor
Head of the Department of Theory and Methods of Primary Education,
Mukachevo State University, Mukachevo, Ukraine

APPLICATION OF THE SITUATION ANALYSIS METHOD IN A PRIMARY SCHOOL

Abstract. The article substantiates situational analysis as a complex technology for the preparation, adoption and implementation of a pedagogical decision, which is based on the analysis of a single pedagogical situation. It is emphasized that the method of situational analysis contributes to the development of students' independent thinking, the ability to listen and take into account an alternative point of view, to express their own in a reasoned way. Through this method, analytical and evaluative skills are identified and improved, students learn to work in a team, find the most rational solution to the problem. The peculiarities of the application of the method of situational analysis in elementary school are determined: the use of practical situations, the basis of which are typical situations that are most

often encountered in life, that is, the "active" model of the situation, the maximum clarity and detail of the situational complex; focus on learning about life and acquiring the ability for optimal adaptive activity, on the development of the value system of education seekers, value positions, life attitudes, a unique worldview and world transformation; the emphasis of education is transferred to the production of knowledge, to the co-creation of the student and the teacher. The order of practical implementation of the method of situational analysis has been revealed: choosing a topic for situational analysis; acquainting students with reference materials, explaining the work process, feedback is important, that is, checking whether students understand the assigned task; students' independent processing of individual tasks; presentation of proposed solutions, discussion of proposals; work evaluation. It was concluded that the method of situational analysis allows to increase the cognitive interest in the studied subjects of primary education students, to improve the understanding of socio-economic phenomena, contributes to the development of research, communication and creative decision-making skills.

Key words: situational analysis, primary school, teaching method, educational process